

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige	2011-02-28	42	71
	2011-09-26	155	323
Kommunstyrelsen	2011-09-12	179	397
Arbets- och personalutskottet	2011-08-15	139	285

febkf18

Dnr 11.127-008

Motion om utdelning av kostnadsfria halkskydd till alla äldre

Ärendebeskrivning

Nina Berggård, för vänsterpartiet, anför följande i motion.

Varje år skadas 25 000-30 000 personer i fallolyckor vintertid så allvarligt att de måste uppsöka sjukvården. Det är 1-2 personer per 1 000 invånare i genomsnitt. Risken att skadas vid fall ökar med stigande ålder och mer än 5-6 personer per 1 000 invånare över 65 år riskerar att få uppsöka sjukvården efter fall som skett vintertid. Konvalescenstiden efter skador vid fall är också mycket längre för äldre jämfört med yngre personer.

Resultat från forskning i Sverige, Finland och USA visar att genom att använda halkskydd så kan risken att falla minska med en tredjedel.

Fallolyckor bland äldre och dess samhällsekonomiska påverkan har uppmärksammats runt om i landet. Med anledning av det har flera kommuner beslutat sig för att dela ut halkskydd till de äldre. Exempelvis delar Bodens kommun ut halkskydd (broddar) gratis av "Fixar'n" till alla han besöker som är 70 år och äldre och i Malmö delar olika stadsdelscentra ut halkskydd till äldre än 65 år.

Genom att tillhandahålla halkskydd till äldre vinner samhället även ekonomiskt på att antalet fallolyckor kan reduceras och belastning på sjukvård och hemsjukvård minskas. En vinst på ett mer individuellt plan är att lidande och värk hos enskilda kan undvikas.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige	2011-02-28	42	72
	2011-09-26	155	324
Kommunstyrelsen	2011-09-12	179	398
Arbets- och personalutskottet	2011-08-15	139	286

febkf18b

Vänsterpartiet yrkar därför

att kommunfullmäktige beslutar att Luleå kommun ska dela ut kostnadsfria halkskydd till samtliga kommuninvånare äldre än 65 år.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar att

- remittera motionen till kommunstyrelsen.

Stadsbyggnadskontorets och socialnämndens yttrande

Stadsbyggnadskontoret och socialförvaltningen har samrått med Trygghets- och folkhälsorådet och lämnar följande yttrande:

2007 yrkade Centerpartiet i en motion att dela ut jubileumsbroddar till alla som fyller 65 år. Dåvarande folkhälsorådet besvarade motionen med en kort sammanställning av forskning kring området och beräkning av kostnader för eventuell utdelning. I övrigt tog Folkhälsorådet ingen ställning till ärendet eftersom fallprevention inte ingår i rådets uppdrag. Motionen avslogs.

Fallolyckor ett stort problem

Fallolyckor är ett stort problem i samhället och beräknas bli större eftersom andelen äldre ökar. I rapporten "Fallolyckor bland äldre – en samhällsekonomisk analys och effektiva preventionsåtgärder" utgiven av Statens folkhälsoinstitut lyfts förebyggande åtgärder som är kostnadseffektiva som åtgärd för att komma till rätta med problemet med fallolyckor. I dag finnas kunskap om effektiva metoder bland annat att de ska sättas in flera åtgärder samtidigt. Men det finns en begränsad kunskap om hur kostnadseffektiva olika åtgärder är. I rapporten finns en beräkning om när olika åtgärder bör sättas in för att vara kostnadseffektiva. Det blir mer kostnadseffektivt ju äldre personen är för då är risken större för fallolycka.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige	2011-09-26	155	325
Kommunstyrelsen	2011-09-12	179	399
Arbets- och personalutskottet	2011-08-15	139	287

febkf18c

Men man kan sätta in åtgärder tidigare ifall åtgärden riktar sig till riskgrupper. För lågriskgrupper är det insatser i åldrarna 76 eller 81 år beroende på om samhället har en hög eller låg batalningsvilja som beräkningen för kostnadseffektivt bygger på, enligt rapporten från Statens folkhälsoinstitut.

Halkolyckor i Luleå

Tekniska förvaltningen har gjort en sammanställning av inrapporterade trafikolycksfall 2003-2006 som kommit in till Sunderby sjukhus och registrerats i STRADA. Under perioden var det ca 160 personer per år som uppgett att de halkat. Två tredjedelar av dem var kvinnor. Det finns ett mörkertal eftersom vårdcentralerna inte har olycksfallsregistrering. Varje benbrott medför kostnader såväl för den enskilda som för samhället.

Bodens satsning

I motionen hänvisas till satsning som gjorts i Boden. Där var det ett försök under två år då broddar delades ut under skyltsöndagen. Innan halkskyddet delades ut så fick den intresserade fylla i en enkät i samarbete med Luleå tekniska universitet samt att dessutom föra dagbok som underlag för uppföljning. Resultaten har inte sammanställts pga bristande ekonomiska resurser från Luleå tekniska universitet. Så effekterna har inte kunnat mätas. De broddar som blev kvar efter projektet har delats ut av Fixaren i samband med hembesök.

Beräknade kostnader enligt förslaget i motionen

Antal 66 år och äldre i Luleå

	2011	2012	2013	2014	2015
66 år - w	12 745	13 202	13 593	13 992	14 364
Nya 66 åringar		968	917	938	923

Kostnader för halkskydd varierar. En beräknad genomsnittskostnad av aktuella broddar blir ca 200 kronor. (Boden har fått ner kostnaderna i samband med upphandling.)

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige	2011-09-26	155	326
Kommunstyrelsen	2011-09-12	179	400
Arbets- och personalutskottet	2011-08-15	139	288

febkf18d

Beräknade kostnader per år

2011	2012	2013	2014	2015
2 549 000	193 000	183 400	187 600	184 600

2011 är det kostnader för alla 66 år och äldre, därefter är kostnaderna för de nyblivna 66 åringarna. Kostnaderna kan bli lägre om priset på halkskyddet kan pressas i samband med upphandling.

Kostnadseffektivitet

Att dela ut halkskydd till alla medför stora kostnader och det är inte säkert att alla använder dem. Insatser till lågriskgrupper var enligt beräkning som redovisats tidigare kostnadseffektivt för högre åldrar och att det skulle vara fler insatser samtidigt.

Halkolyckor och andra fallolyckor medför stora kostnader och ett förebyggande arbete är nödvändigt. Vilka åtgärder som bör sättas in kan inte Trygghets- och folkhälsorådet bedöma eftersom rådet saknar kunskap om vilka åtgärder som pågår i kommunen.

Stadsbyggnadskontoret föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att

- avslå motionen om utdelning av kostnadsfria halkskydd till alla äldre.

Vid socialnämndens sammanträde yrkar Folke Tuneström (V), Stefan Tornberg (C) och Ulf Viklund (KD) bifall till motionen med följande tillägg till yttrandet:

Enligt vår mening ska samtliga invånare i Luleå över 65 år erbjudas kostnadsfria halkskydd. En utdelning av halkskydd kan exempelvis ske genom att alla över 65 år erhåller ett värdebevis som inlöses i butiker som säljer halkskydd.

Folke Tuneström (V), Stefan Tornberg (C) och Ulf Viklund (KD) reserverar sig mot socialnämndens beslut.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige	2011-09-26	155	327
Kommunstyrelsen	2011-09-12	179	401
Arbets- och personalutskottet	2011-08-15	139	289

febkf18e

Kommunala pensionärsrådets yttrande

Det finns många olika modeller av halkskydd. Skor med inbyggda broddar, lösa broddar och sandpappersbroddar. Det är viktigt att hitta rätt typ av halkskydd och de ska framförallt vara lätta att ta av och sätta på. Halkskydd är inte särskilt dyra. Att använda halkskydd är ett personligt ansvar. Kommunala pensionärsrådet anser att istället för att dela ut kostnadsfria halkskydd bör kommunen satsa pengar på att förbättra halkbekämpningen i kommunen.

Kommunala pensionärsrådet föreslår kommunfullmäktige besluta att

- avslå motionen.

Yrkanden

Nina Berggård (V) yrkar bifall till motionen.

Yvonne Stålnacke (S) och Anders Josefsson (M) yrkar avslag på motionen i enlighet med stadsbyggnadskontorets, socialnämndens och kommunala pensionärsrådets förslag.

Arbets- och personalutskottets förslag

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott föreslår kommunstyrelsen rekommendera kommunfullmäktige besluta att

- avslå motionen.

Reservation

Nina Berggård (V) reserverar sig mot beslutet.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige	2011-09-26	155	328
Kommunstyrelsen	2011-09-12	179	401b
Arbets- och personalutskottet	2011-08-15	139	290

febkf18f

Yrkanden

Carola Lidén (C) yrkar bifall till motionen med följande tillägg:

Enligt vår mening ska samtliga invånare i Luleå över 65 år erbjudas kostnadsfria halkskydd. En utdelning av halkskydd kan exempelvis ske genom att alla över 65 år erhåller ett värdebevis som inlöses i butiker som säljer halkskydd.

Nina Berggård (V) yrkar bifall till motionen.

Yvonne Stålnacke (S), Margareta Bladfors-Eriksson (S), Anders Josefsson (M), Thomas Olofsson (FP) och Ingrid Norberg (S) yrkar bifall till arbets- och personalutskottets förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på framställda förslag.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med arbets- och personalutskottets förslag.

Reservationer

Carola Lidén (C) och Nina Berggård(V) reserverar sig mot beslutet.

Kommunfullmäktige

Beslutsdatum

2011-09-26

Paragraf

155

Sida

328b

Kommunstyrelsen

Arbets- och personalutskottet

febkf18g

Yrkanden

Nina Berggård (V) och Annika Sundström (V) yrkar bifall till motionen.

Anders Josefsson (M), Anette Asplund (KD) och Yvonne Stålnacke (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Carola Lidén (C) och Stefan Tornberg (C) yrkar bifall till motionen med följande tillägg:

Enligt vår mening ska samtliga invånare i Luleå över 65 år erbjudas kostnadsfria halkskydd. En utdelning av halkskydd kan exempelvis ske genom att alla över 65 år erhåller ett värdebevis som inlöses i butiker som säljer halkskydd.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på framställda yrkanden.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar att

- avslå motionen.

Reservationer

Nina Berggård (V) och Carola Lidén (C) reserverar sig mot beslutet.

_____

Beslutsexpediering

Stadsbyggnadskontoret, socialnämnden, KPR